

CHBB-register Reizigersadvies

1 Inleiding

LHV en NHG hebben met ingang van oktober 2005 een College voor Huisartsen met Bijzondere Bekwaamheden (CHBB) ingesteld. Dit college heeft tot taak, het aanleggen en bijhouden van registers voor huisartsen met deskundigheid in het kader van het *bijzonder aanbod*¹ van huisartsenzorg *richting patiënt* en in het kader van door de beroepsgroep geïnitieerde *specifieke taken*, gericht op de *verbetering* van de *kwaliteit* van de huisartsenzorg.

Het CHBB hanteert ten behoeve van erkenning als register en opname van huisartsen in het register een reglement (Regeling CHBB 2005-1), een toetsingskader (Regeling CHBB 2005-2), een uitvoeringsregeling (Regeling CHBB 2005-3), en voor opname in het register specifieke registratie-eisen waaraan moet worden voldaan.

In deze notitie staat informatie over het bijzonder aanbod 'Reizigersadvies' en worden de criteria voor de instelling van het register en de specifieke eisen voor inschrijving in dit register weergegeven. Deze specifieke registratie-eisen zijn in samenwerking met de Werkgroep Huisarts en Internationale Gezondheidszorg' (WHIG) geformuleerd.

2 Instelling van het register

2.1 Noodzaak en wenselijkheid

2.1.1 Aanleiding

Jaarlijks reizen ruim 1,5 miljoen Nederlanders voor hun vakantie of werk naar verre bestemmingen. Risicogebieden voor infectieziekten liggen echter niet alleen in (sub)tropische landen zoals in Azië, Afrika of Midden-Zuid Amerika. Ook dichtbij in Turkije, Egypte of Marokko en zelfs enkele Oost-Europese landen kunnen de hygiënische omstandigheden slecht zijn en een bedreiging vormen voor de gezondheid. Het risico op infectieziekten is zodoende niet alleen afhankelijk de bestemming, maar ook van wat men er doet of overkomt tijdens een reis.^{2 3 4 5}

Veel mensen, meer dan 50% van de reizigers, zijn hiervan niet op de hoogte en gaan zonder advies op reis. Verbetering van de toegankelijkheid voor reizigersadvies is dan ook belangrijk. De huisarts staat dicht bij de Nederlandse bevolking en kan mensen, middels het geven van een reizigeradvies, goede voorbereid op reis laten gaan.

In 2002 zijn door het Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadvies (LCR) de 'kwaliteitsnormen opleiding en aantekening reizigersgeneeskundigen' vastgesteld en zijn meerdere opleidingen gecertificeerd.⁶ De LCR certificering en registratie is ook

¹ Dit in navolging op de indeling algemeen, bijzonder en aanvullend aanbod van de huisartsenzorg zoals is vastgelegd in de 'Toekomstvisie Huisartsenzorg 2012' van het NHG en de LHV.

² Wit NJ de, Balen FAM van. Naar vreemd gaan Het reisconsult in de huisartspraktijk. Huisarts Wet 1996;39:276-83

³ CDC. Health information for international travel 2001-2002. DHHS, Atlanta, GA, 1999.

⁴ Wit NJ de, Balen FAM van. Naar vreemd gaan Het reisconsult in de huisartspraktijk. Huisarts Wet 1996;39:276-83

⁵ CDC. Health information for international travel 2001-2002. DHHS, Atlanta, GA, 1999.

⁶ www.forum.lcr.nl

toegankelijk voor niet-huisartsen.⁷De registratie-eisen verschillen dan ook van de eisen die het CHBB aan de registratie stelt.

Voor het reisadvies in de huisartspraktijk wil de beroepsgroep zelf de kwaliteit borgen van de hierin actieve huisartsen en hun praktijkvoering, CHBB-registratie gaat zowel de huisarts aan als de huisartsenvoorziening waarin hij of zij werkzaam is.⁸ Wanneer een huisarts door het CHBB is geregistreerd als bekwaam en actief op het gebied van reizigersadviesing geldt dat dus in principe ook voor de praktijk. Bovendien kan de geregistreerde huisarts tevens voor grotere praktijken en huisartsengroepen de reizigersadviesing doen.

2.1.2 Beschrijving van het domein

Huisartsen worden in toenemende mate geconfronteerd met patiënten die op reis gaan en behoefte hebben aan een gedegen medische voorbereiding op hun reis. Bij adequate immunisatie, eventueel chemoprophylaxe en inachtneming van de geadviseerde maatregelen, worden ernstige gezondheidsproblemen op reis immers voorkomen

Met het toenemen van het reizigersverkeer neemt echter ook het aantal 'bijzondere' reizigers toe: chronisch zieken, allochtonen, zwangeren en kinderen. Bij deze reizigers zijn naast algemene protocollaire adviezen, ook meer individuele adviezen gewenst. In het bijzonder in situaties waar afweging moet worden gemaakt tussen gezondheid van de betrokkene en de gezondheidsrisico's die een (verre) reis met zich meebrengt, is de huisarts door kennis van de voorgeschiedenis, de risicofactoren en het medicatiegebruik bij uitstek geschikt om een advies op maat te geven.

Tijdens het reisconsult dienen de volgende elementen in ogenschouw te worden genomen:

- Reis- en persoonsgegevens
- Preventie en voorlichting
- Immunisatie
- Malaria en dengue
- Bijzondere reiziger dan wel bijzondere reis
- Ziekte tijdens de reis
- Na de reis

Meer informatie is terug te vinden in de NHG-Praktijkwijzer Reizigersadviesing.

2.1.3 Motivering instelling register

De instelling van dit register wordt de kwaliteit van de reizigersadviesing door huisartsen in Nederland gehandhaafd en waar nodig verbeterd. Ook wordt de reizigersgeneeskunde in de integrale, huisartsgeneeskundige setting op deze wijze bevorderd door borging van de kwaliteit van de professionele deskundigheid van de huisarts en van daaruit een betaalbaar, laagdrempelig reisadvies op maat te bieden.

Wetenschappelijke onderbouwing

Reizigersadviesing is primaire preventie en midden jaren zestig groeide het besef dat systematische aanpak van de reisadviesing effectief preventief is.⁹ Sindsdien is de kennis over de risico's van reizen en de mogelijkheden om die risico's terug te brengen enorm toegenomen.¹⁰ Voor de actualisering van het kennisdomein zijn de huisartsen vooral aangewezen op de LCR en de daaraan gelieerde GGD-en, die voor actuele informatie zorgen. Ook Travelalert is een informatieaanbieder.

⁷ De LCR-registratie geeft afhankelijk van de gevolgde basisopleiding recht op de titel 'reizigersgeneeskundig instellingsarts' of 'reizigersgeneeskundig huisarts' en in principe ook recht op de vergunning voor het toedienen van het Gele Koorts-vaccin (meer informatie over deze vergunning is terug te vinden op de IGZ website).

⁸ NHG-PraktijkWijzer Reizigersadviesing

⁹ Perenboom RM. Veilig op reis. De gezonde reiziger. Tijdschrift voor Huisartsgeneeskunde 1994; 4; 265-9

¹⁰ <http://www.who.int/ith/en/>

Voor research en ontwikkeling van het kennisdomein is Nederland merendeels aangewezen op de internationale literatuur. Kenniscentra in Nederland betreffen vooral de universiteit van Rotterdam (Havenziekenhuis) en van Amsterdam (UvA, AMC)

Bijzonder aanbod

Reizigersadvies door de huisarts is 'bijzonder aanbod' en veronderstelt extra training boven de kennis en vaardigheden zoals genoemd in de "Eindtermen van de huisartsopleiding"¹¹ en stelt extra eisen aan de praktijkvoering. Het NHG heeft hiervoor een praktijkwijzer uitgebracht voor reizigersadvies in de huisartspraktijk.¹² Reizigersadvies gaat deel uitmaken van een keuzemodule van 4 maanden die in ontwikkeling is in de huisartsopleiding in Utrecht. Deze module van 4 maanden combineert reizigersadvies met Internationale Gezondheids zorg en een buitenlandse stage.

2.2 Criteria

2.2.1 Kwaliteit van de inhoud en opzet van de opleiding

Om reizigersadviesend huisarts te worden, moet de huisarts de basisopleiding Reizigersadvies van Health Education, PAOH of NSPOH hebben afgerond.

Informatie over het curriculum, de eindtermen, de opzet, de docent instructie en de evaluatiecriteria van de erkende opleiding(en) is op aanvraag te krijgen.

2.2.2 Werkzaamheid op het betreffende gebied

De reizigersadviesend huisarts houdt zich bezig met:

1. De inventarisatie van de voorgenomen reis, de relevante voorgeschiedenis en vaccinatiegraad. Dit gebeurt bij voorkeur aan de hand van het hiervoor ontwikkelde standaardinvulformulier van het NHG (NHG-praktijkwijzer).¹
2. Risico-inventarisatie van de reis voor de betreffende patiënt, waarbij het dossier en de inschatting van de huisarts van het risico voor zijn patiënt meeweegt.
3. Een advies over maatregelen en vaccinaties op basis van de meest recente inzichten over reizigersrisico's in de betreffende landen
4. Prescriptie van middelen en medicatie en toediening van de vaccinaties
5. Voorlichting over risico's en over reishygiëne
6. Invullen van de reisbescheiden

De reizigersadviesend huisarts dient tenminste 50 reizigersadvies-consulten per vijf jaar te begeleiden.

2.2.3 Aan het bijzonder aanbod aangepaste praktijkvoering

De reizigersadviesend huisarts moet de praktijkvoering aanpassen aan het bijzonder aanbod. De eisen hiervoor zijn:

- Inrichting/ instrumentarium volgens de NHG-praktijkwijzer 'reizigersadvies';
- Goede samenwerking en afstemming met GGD-reizigersadvies-poli voor verwijzing van complexe vragen en consultatie
- Bijhouden van de actuele informatie voor het verlenen van adequate reizigersadviezen (www.lcr.nl)
- Verplichte (na)scholing voor alle medewerking in de huisartspraktijk die zich bezig houden met reizigersadvies (Start- en vervolgcursus)
- Gebruik intakeformulier, historie met name m.b.t. hepatitis A en B
- Adequaat foldermateriaal
- Adequate verslaglegging van geprotocolleerde medische reizigersadvies

¹¹ www.lhv.nl

¹² Praktijkwijzer 'reizigersadvies in de huisartspraktijk'. NHG: 2004.

- Een protocol van het handelen bij vaccinatiereacties en de noodmedicatie¹³;
- Adequate voorzieningen (cold chain, ijskast)
- Schriftelijke afspraken over het delegeren van taken aan de praktijkassistent of praktijkverpleegkundige
- Schriftelijke afspraken met de apotheker

2.2.4 Deskundigheidsbevordering

De reizigersadviserend huisarts dient deel te nemen aan tenminste 20 uur relevante geaccrediteerde nascholing op dit vakgebied per 5 jaar.

3 Inschrijving in het Register

De toelating van een individuele huisarts in het CHBB-register Reizigersadvisering wordt door het CHBB getoetst aan de hand van de volgende punten

3.1 Opleiding

De huisarts moet voor inschrijving in dit register als reizigersadviserend huisarts aantonen de basisopleiding Reizigersadvisering van Travel Alert, Health Education, PAOH of NSPOH met goed gevolg te hebben afgerond.

Inschrijving is ook mogelijk als de huisarts kan aantonen opleiding, dan in paragraaf 2.2.1 aangegeven, heeft gevolgd dan wel ervaring heeft opgebouwd en daarmee evenzeer aantoonbaar bekwaam is geworden. De huisarts moet hiervoor een overzicht overleggen, dat door het CHBB wordt beoordeeld. Zij kan hierbij advies vragen aan de WHIG.

3.2 Werkzaamheid op het betreffende gebied

De huisarts dient, indien de opleiding langer dan een jaar geleden is afgerond, bij zijn verzoek tot inschrijving een overzicht te kunnen overleggen waaruit blijkt dat er voldoende werkzaamheden op dit terrein zijn verricht.

3.3 Aan het bijzonder aanbod aangepaste praktijkvoering

De huisarts dient zorg te dragen dat de praktijkvoering voldoet aan de eisen zoals verwoord in paragraaf 2.2.3 zodra hij met zijn werkzaamheden als reizigersadviserend huisarts start.

3.4 Deskundigheidsbevordering

Indien de opleiding tot reizigersadviserend huisarts langer dan 5 jaar geleden is voltooid, dient de huisarts om in aanmerking te kunnen komen voor herregistratie aan te tonen, te hebben voldaan aan de in paragraaf 2.2.4 gestelde eisen

Deze regeling kan worden aangehaald als **'Regeling CHBB 2006-6'**¹⁴

¹³ Van den Hombergh, P., Intven, F., Mokkink, H.G.A., van den Hoogen, H.J.M., Grol, R., De uitrusting en organisatie van spoedeisende hulp in de huisartspraktijk en het oordeel van de patiënt. Huisarts & Wetenschap 2002;45:172-5

¹⁴ versie september 2013